

L'AIGUA BRUTA NO POT RENTAR-SE

(Proverbi africà)

Cuidar-la és a les
teves mans

ACTIVITATS

2 - 7 ANYS

I. INTRODUCCIÓ

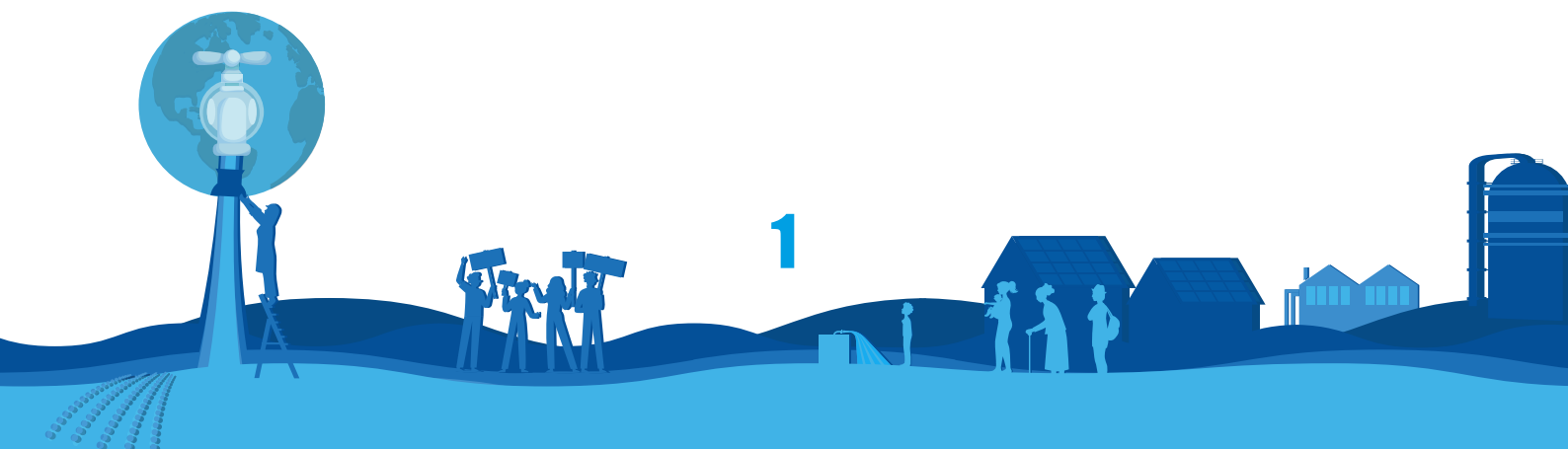
L'aigua és un dret humà fonamental. - Per la seva pròpia naturalesa, l'aigua no pot ser tractada com una mercaderia més entre moltes altres. L'aigua ha estat sempre considerada un bé públic i, en conseqüència, s'ha d'utilitzar de manera racional i solidària. Distribuir-la amb justícia és una responsabilitat irrenunciable dels organismes públics. En aquest sentit, les activitats de poderoses companyies que busquen constantment el benefici propi, de vegades en connivència amb certs organismes i poders públics, poden ignorar aquests plantejaments, amenaçant de privar els pobres dels seus drets i augmentant amb això les desigualtats socials¹.

O sigui, que l'aigua no s'hauria de tractar com qualsevol altre bé econòmic, sinó com un recurs imprescindible en el manteniment de la vida i els ecosistemes, ja que sense aigua la vida està seriosament amenaçada. Però, sobretot, l'aigua resulta indispensable perquè sigui possible la dignitat dels éssers humans. Així s'entén el reconeixement, el juliol del 2010 per part de l'Assemblea General de les Nacions Unides, de l'accés bàsic a l'aigua i el sanejament com un dret humà fonamental, universal i inalienable.

No són pocs els experts que creuen que la propera gran guerra mundial tindrà l'aigua com a protagonista. En realitat, actualment alguns dels conflictes recents han estat provocats, entre altres raons, pel desig de controlar i assegurar el gaudiment del líquid element². I és que l'aigua és un bé cada cop més preuat, per escàs i mal distribuït.

¹ "Pot passar a través de la monopolització de les fonts d'aigua per les empreses mineres o agroindustrials, com les flors produïdes a l'Àfrica per a l'exportació a Europa, la contaminació greu per l'abocament de residus químics als mars i rius, o fins i tot l'excés en l'oferta d'instal·lacions d'oci, de vegades lligats a turisme, quan un camp de golf en un país en desenvolupament fa servir més aigua que un poble. O pot passar també quan hidroelèctriques suposadament beneficiosos subestimen dràsticament la devastació humana i ambiental que provoquen o quan el sistema de subministrament d'aigua d'un país es privatitza i és administrat per lucrars empreses transnacionals"
<https://www.ecojesuit.com/el-agua-en-la-doctrina-social-de-la-iglesia/>

² Els assentaments israelites a Cisjordània o els conflictes sobre el riu Nil o el Mekong són exemples típics. Cf.
<https://www.ecojesuit.com/el-agua-en-la-doctrina-social-de-la-iglesia/>

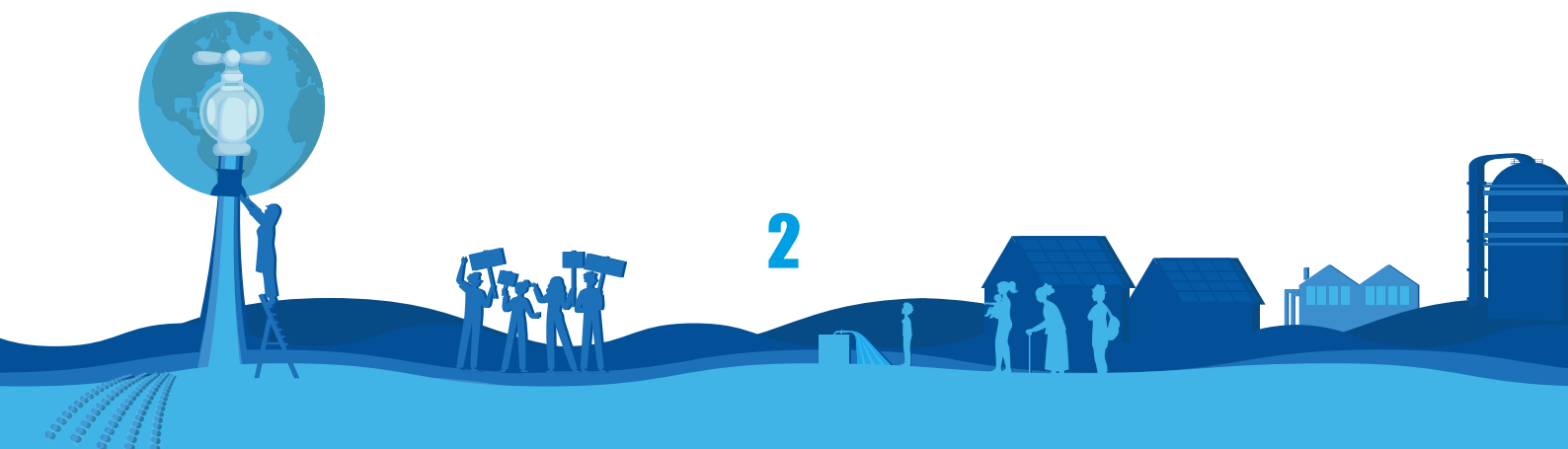

II. FITES

- Descobrir de manera creativa i responsable la possibilitat de reutilitzar recursos del seu entorn per a un consum responsable mitjançant el mètode científic.
- Desenvolupar actituds de consum responsable utilitzant la reducció i el reciclatge de materials.
- Valorar i celebrar des de la fe, la vida, la natura i allò que la terra ens proporciona.
- Investigar a través del treball de camp sobre alguna conseqüència negativa de l'abús o la mala utilització dels recursos hídrics (aigua i peixos) proposant una alternativa saludable.
- Plantejar i resoldre problemes relacionats amb l'entorn.

III. CRITERIS D'AVUACIÓ

- Explica per què és important cuidar la natura posant algun exemple del que ens proporciona i com ajudar-nos a mantenir-la.
- Participa activament en les creacions artístiques que es van elaborant, respectant les produccions dels altres tant de manera verbal com a manipulativa.
- Expressa oralment idees i propostes treballades amb creativitat i respecte per totes les aportacions.
- És capaç de proposar alternatives diverses de reutilització d'objectes que utilitza habitualment, mostrant iniciativa i responsabilitat.
- Compara diferents tipus d'energia analitzant les reserves o condicions per al seu aprofitament i l'impacte que tenen al medi ambient.

IV. ACTIVITATS I TASQUES PROPOSADES

ACTIVITAT 1 (INTRODUCTÒRIA) – ELS ANIMALS DE L'OCEÀ ENS NECESSITEN

Objectiu: ntroduir el tema, ODS 6 Aigua neta y sanejament.

Temps: 45'

Resum: Visualització del vídeo (cançó "la tierra está enferma"), A whale's tale i presentació de l'activitat.

Material:

- <https://www.youtube.com/watch?v=XITKVkwUVaU> (cançión de la tierra)
- <https://www.youtube.com/watch?v=xFPoIU5iiYQ> (La ballena: A whale's tale)
- Cartolina impresa amb el carnet de doctor del mar (annex I)
- Colors

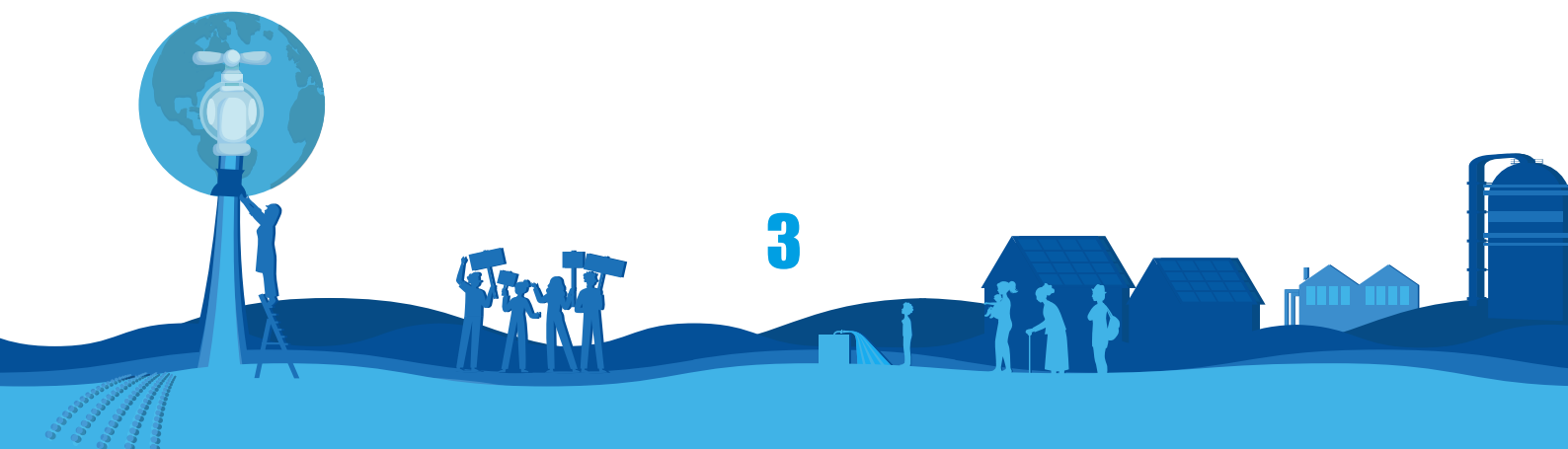
Desenvolupament:

Prèviament a la cançó es fa una petita presentació sobre el tema adaptat als nens/es, donant importància a la Terra com a casa nostra i sobretot a l'aigua com a essencial per a la vida. Un cop fet això, s'introdueix que la terra té problemes i es projecta el vídeo.

Després de la visualització de la cançó, es pregunta als nens i nenes que li passa a la terra i com podríem cuidar-la. S'enfoca l'atenció al problema de l'aigua, què passa al mar i als rius? La nostra amiga la balena ens ensenyarà què està passant amb els animals de l'oceà. A continuació, es mostra el segon vídeo.

Hem d'ajudar els animals del mar com el nen del vídeo. Ens convertirem en doctors de l'aigua per ajudar els animals!

Primer hem de fer el nostre carnet de doctor de l'aigua, que s'imprimeix en cartolina i ja es dona retallat als nens/es, perquè després el pintin i posin el seu nom.

ACTIVITAT 2 – DOCTORS/ES DEL MAR.

Objectiu:

Reflexionar i conscienciar sobre la contaminació de l'aigua.

Temps: 40'

Resum:

Treball en grup responent una sèrie de preguntes sobre la contaminació de l'aigua i la importància de tenir cura del planeta.

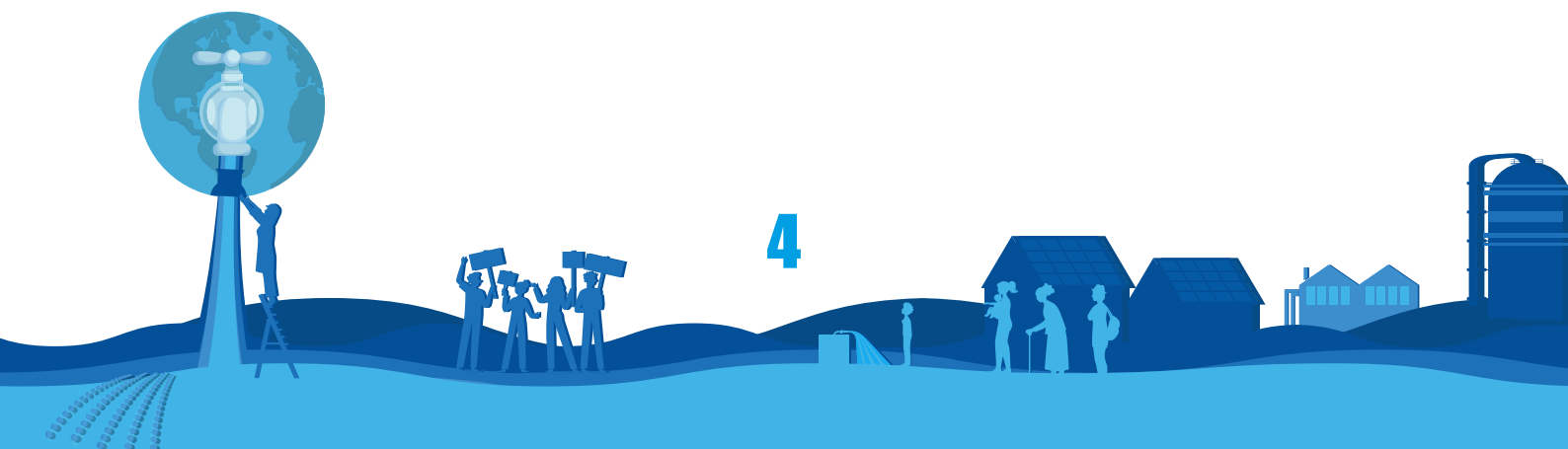
Material:

- 4 panells de cartó o cartolina, un per a cada pregunta.
- Panell i colors, cada dibuix serà la meitat d'un foli

Desenvolupament:

Recordem l'activitat anterior i com hem de cuidar l'aigua, en som els doctors. Abans d'actuar, hem de reflexionar i entendre una sèrie de qüestions. Es divideix en grups i cada grup haurà de respondre a la pregunta fent un dibuix que representi la resposta. En el cas dels més petits se li poden donar imprès. S'enganxaran als panells de cartó o cartolina. Es plantegen una sèrie de preguntes:

- Per què necessitem l'aigua?
- Qui viu a l'aigua?
- Com es contamina l'aigua?
- Què podem fer per tenir cura de l'aigua?

ACTIVITAT 3 - NETEGEM EL MAR!

Objectiu:

Incitar a la reflexió sobre l'impacte de l'activitat humana en el medi ambient. Motivar l'acció per a protegir l'aigua.

Tiempo: 50'

Resum:

Visualització del vídeo i reflexió. Realització de l'activitat.

Material:

- Vídeo <https://www.youtube.com/watch?v=dcYVPxj75m8> (Dino)
- <https://www.youtube.com/watch?v=TnOzdwKJzWs> (sonidos del mar)
- Dibuix tortuga Lemon (annex 2)
- Isla basura (annex 2)

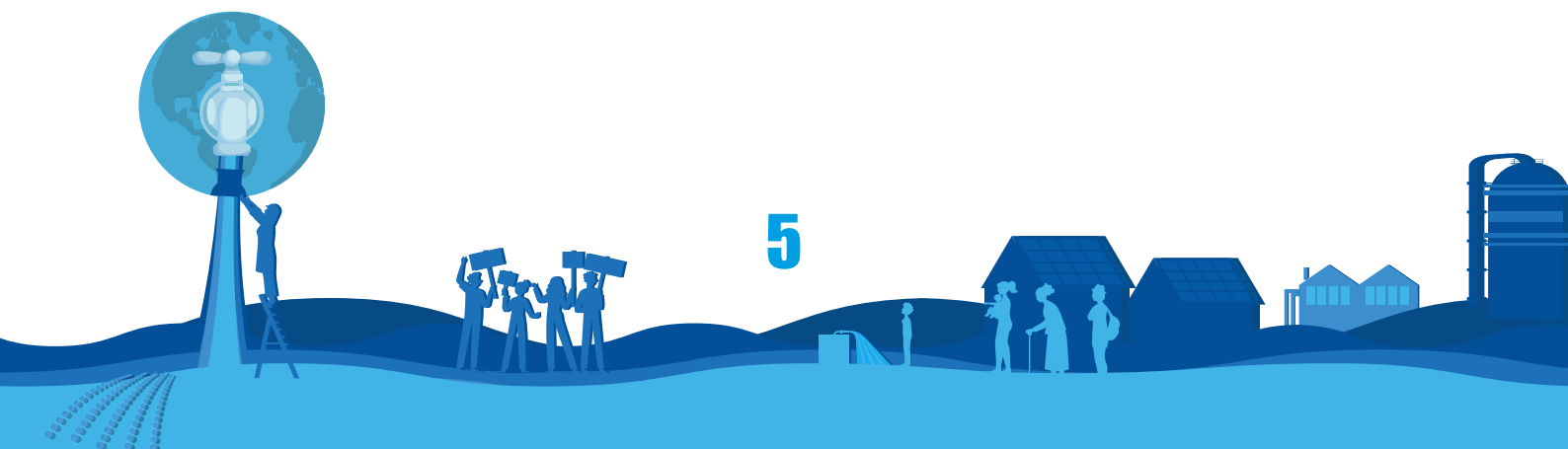
Desenvolupament:

Netejarem el mar! Es visualitza el vídeo d'Eddie el dinosaure, on mostra com neteja l'aigua i permet als nens i nenes interactuar. Es convida a reflexionar sobre què podem fer nosaltres. Se'ls pregunta què fan amb les escombraries quan van a la platja o al riu, etc. S'uneix també amb la importància que té reciclar i reutilitzar els envasos. Qui genera els residus? Què podem fer amb els residus?

Ja hem ajudat l'Eddie, ara és el moment d'actuar. S'introdueix com un conte, al mestre/ahir a la nit va visitar-li la tortuga Lemon (veure annex 2) i li va explicar que necessita la nostra ajuda urgentment, l'aigua està malalta. Marxem, (es posa de fons el vídeo com a so).

A partir de la imatge de l'Illa Escombraries (annex 2), els nens/es podran diferenciar (seleccionant) allò que és escombraries del que no ho és. Per afegir dificultat es podria, per exemple, fer servir diferents colors per distingir diversos tipus d'escombraries (vidre, cartó, metall, plàstic, orgànica...)

Al final fem veure que netejar és important, però encara ho és més intentar no embrutar.

ACTIVITAT 4 - QUÈ MÉS PODEM FER?

Objectiu:

Conscienciar sobre la importància de l'aigua i introduir petits gestos que ajudin a estalviar i cuidar l'aigua.

Tiempo: 30'

Resum:

Es planteja una situació d'escassetat d'aigua i se cerquen solucions per a evitar que l'aigua s'acabi.

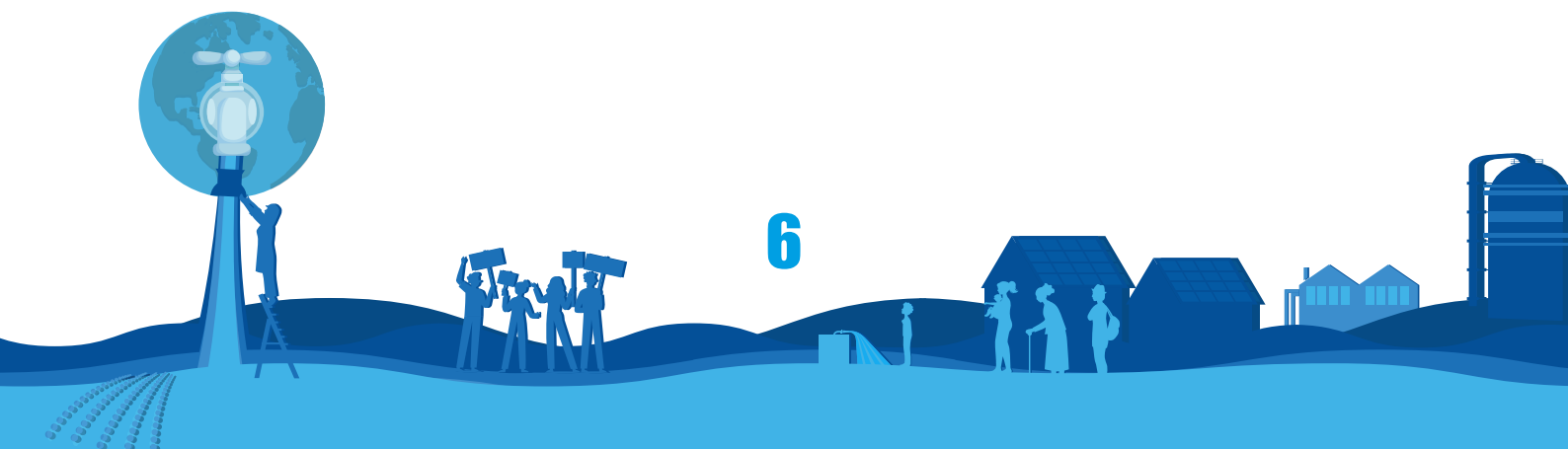
Material:

Imatges per a la projecció.

Desenvolupament:

Es planteja una situació: ens hem quedat sense aigua a l'escola. Què farem? Es fa una reflexió en la qual els nens i nenes identifiquen activitats que no podem fer sense aigua, se'ls anima que les escenifiquin promovent així el moviment, per exemple, si diuen: nedar, dutxar-se, etc. Com ho faries sense aigua? S'intenta allargar el debat al màxim per deixar portar la imaginació dels infants. Com ho fariem sense aigua? La intenció és fer entendre als nens que l'aigua és la base de la vida i que sense ella no hi podem fer res.

A continuació, es "recupera" l'aigua, quin alleujament! Ara que ens hem adonat del valor de l'aigua cal pensar solucions. S'uneix amb el tríptic: "CADA GEST COMPTA" (es pot projectar) on els nens i nenes identifiquen accions que contribueixen a la cura de l'aigua (dutxes curtes, tancar l'aixeta, fer servir l'aigua de pluja per regar, etc.) Se'ls demana que ells/es facin també les propostes.

ACTIVITAT 5 – HI HA AIGUA PER A TOTHOM”?

Objectiu:

Reflexionar sobre la distribució desigual de l'aigua i la manca de sanejament.

Temps: 25'

Resum:

Conscienciació sobre la desigualtat pel que fa a l'accés l'aigua i sanejament a través d'un conte.

Material:

Conta o relat. Proposta de lectura del llibre Palabras de África, conte **Los Ríos Tristes** <https://proyde.org/wp-content/uploads/2021/07/palabras-de-africa.pdf> (pág. 47)

Desenvolupament:

Recordem l'activitat anterior relacionada amb la manca d'aigua i s'introdueix la idea que en alguns països això és una realitat. Milions de nens/es com ells/es no tenen aixeta a casa ni en l'escola. Es treballa l'activitat a través d'un contacontes.

ACTIVITAT 6 – L'AIGUA DEL MEU AMIC/GA

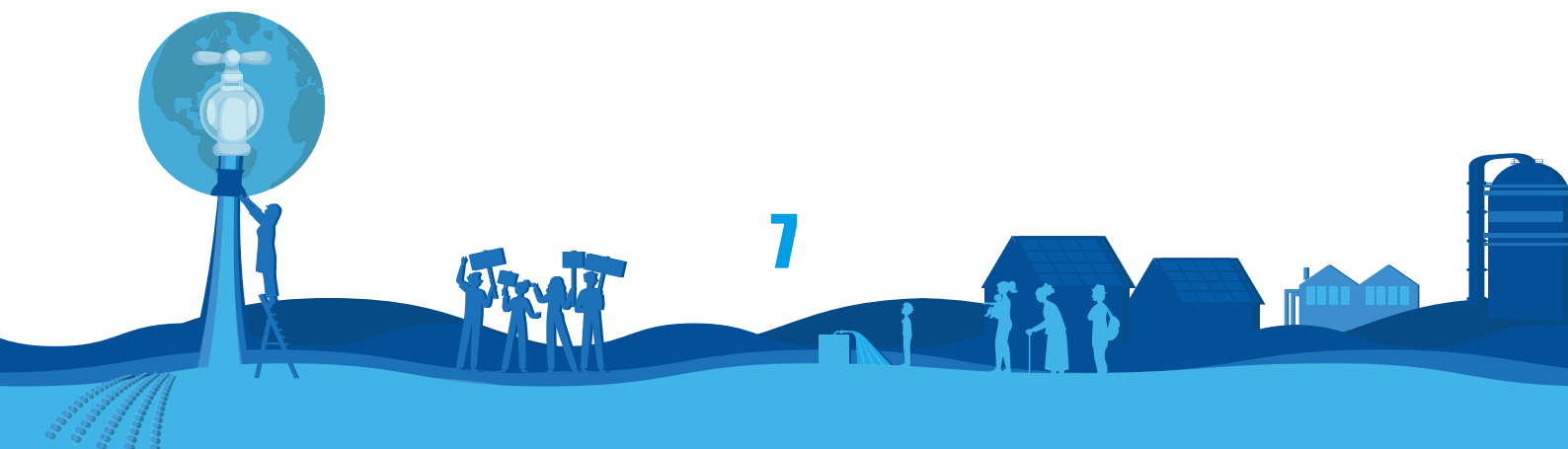
Objectiu:

Reflexionar sobre l'accés a l'aigua.

Temps: 45'

Resum:

Els països enriquits consumeixen 12 vegades més aigua que els països empobrits. Aquesta activitat pretén generar un espai de reflexió sobre el consum de l'aigua, proposant alternatives de canvi i d'estalvi.

Material:

- Rotllo de paper o cartolines
- Retoladors
- Vídeo de campanya: "L'aigua del meu amic/ga"

Desenvolupament:

Abans de visualitzar el vídeo:

Ens asseiem en cercle i fem una llista en un paper gran de tots els moments del dia que consumim aigua i com ho fem (ex. Rentar-se les dents, beure aigua, dutxar-nos...)

En acabar, ens imaginem com seria el nostre dia sense aigua corrent, i pensem què podríem fer si ens quedéssim sense ella. Fem un llistat.

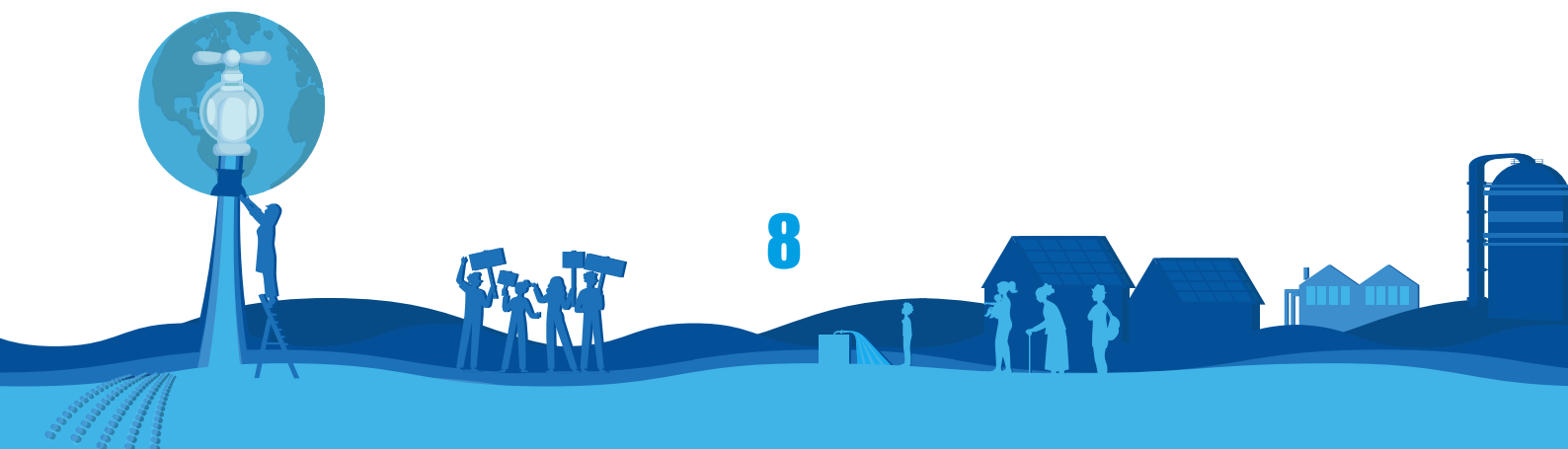
Després de visualitzar el vídeo:

Revisar la primera llista i ampliar-la si fa el cas.

- La vida que us havíeu imaginat sense aigua s'assembla a la que hem vist en el vídeo?
- Creieu que tots i totes hauríem de tenir accés a l'aigua?
- Com ho podríem fer?

Un cop acabades les preguntes tornem a la primera llista dels moments en què utilitzem aigua i mirem de trobar solucions per a l'estalvi d'aigua en tots aquests moments.

Per acabar, farem una llista de totes les coses que podem fer per millorar el consum d'aigua i no malbaratar-la.

ACTIVITAT 7: ACTUEM PEL CANVIX

Objectiu:

Generar un espai de reflexió sobre el nostre consum d'aigua i proposar alternatives de canvi i d'estalvi.

Tiempo: 1 h

Resum:

L'aigua és un tresor, un regal que ens dona la terra, però no és infinita, som moltes les persones que la necessitem per a viure i no totes en fem un bon ús. L'aigua, com la resta de la naturalesa l'hem de cuidar, preservar-la i no contaminar-la, si volem que tot el món pugui tenir accés a l'aigua neta.

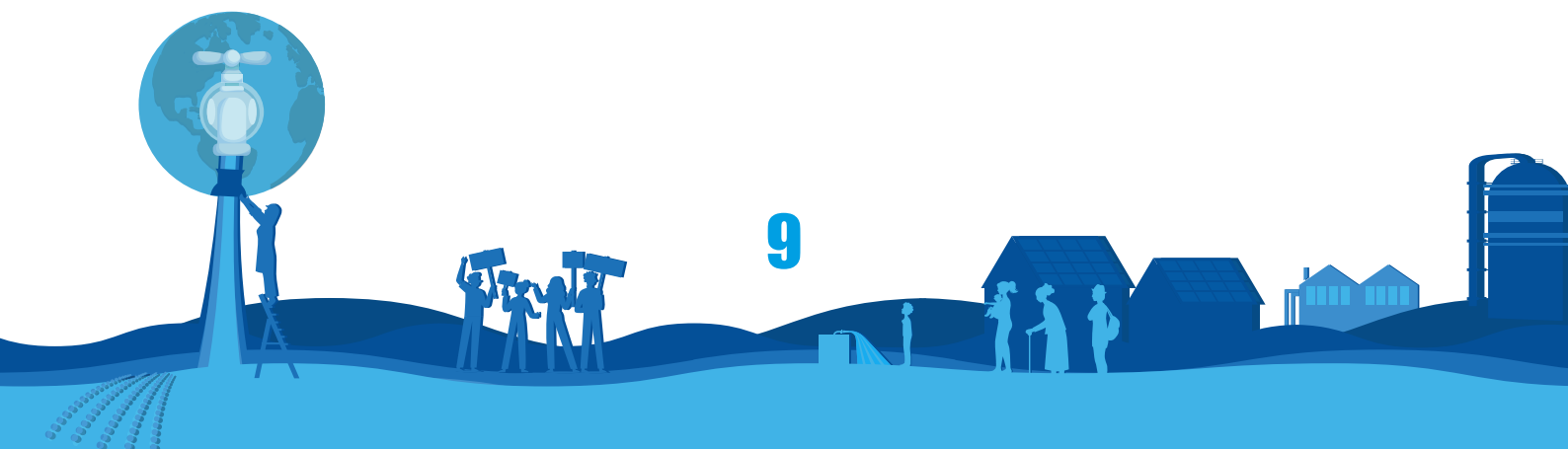
Material:

- Paper adhesiu
- Colors
- Vídeo de campanya: "L'aigua al món"

Desenvolupament:

Després de visualitzar el vídeo, es proposa que fem una breu reflexió sobre les conseqüències de fer un ús inadequat de l'aigua i pensar possibles solucions que estiguin al nostre abast, amb relació al consum diari d'aigua. Hem de pensar no només en el quotidià, sinó també quan anem d'excursió a la muntanya o anem a la platja, en l'ús que en fem en les fonts públiques.

Després de posar en comú les solucions, se'ls proposa fer un taller d'etiquetes per a ser enganxades a la vora de les aixetes de la cuina, bany o dutxa, que siguin divertides, amb frases i il·lustracions que ens recordin l'ús adequat de l'aigua.

ACTIVITAT 8: TALLER DE CONSTRUCCIÓ D'UN FILTRE D'AIGUA

Introducció:

L'aigua potable és la que podem consumir sense cap perill per a la nostra salut, però no tot el món en té accés. Només dos de cada tres persones en el món tenen accés a l'aigua potable, i les persones que no hi tenen accés són generalment les qui viuen en zones rurals en països empobrits, o les persones desplaçades i refugiades.

Però, per què no hi ha aigua per a tothom? Una de les causes és el canvi climàtic, que provoca sequeres i/o desgel. Altres causes són, per exemple, la superpoblació, la contaminació...

Què podem fer? Hi ha llocs que necessiten construir o rehabilitar pous, banys o infraestructures relacionades amb el cicle de l'aigua. També, podem canviar els nostres costums quotidians fent un ús responsable de l'aigua.

Objectius:

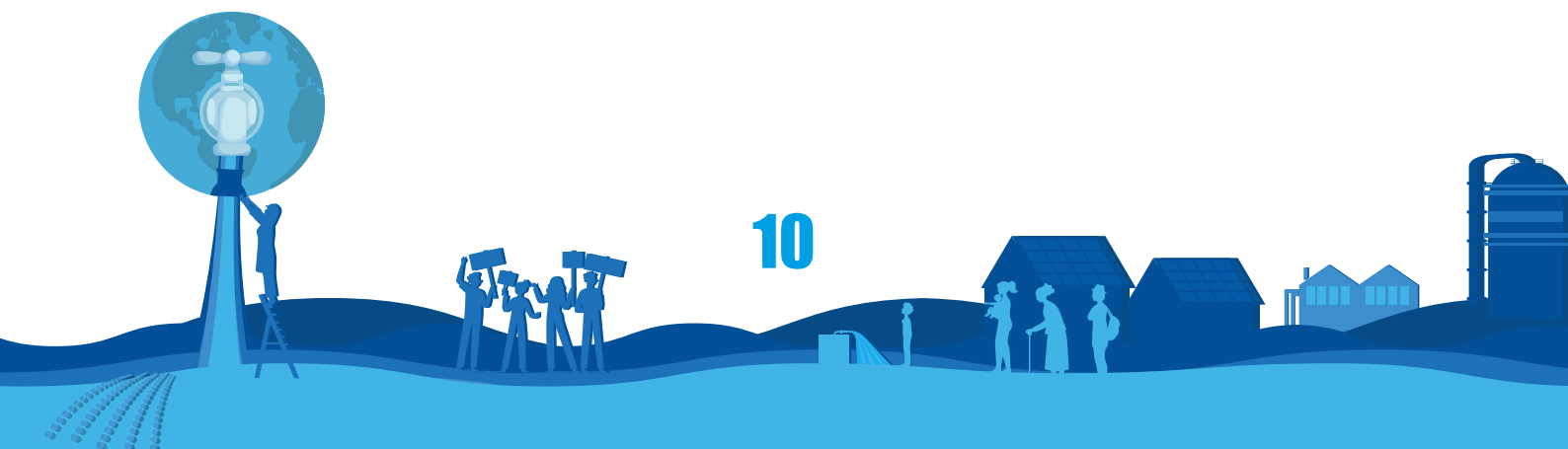
- Construir un recurs d'estalvi i aprofitament de l'aigua.
- Crear consciència i donar recursos per fer un consum responsable de l'aigua.

Proposta:

Un animem a construir un filtre d'aigua per a la neteja de les aigües grises (o aigües usades). Aigües grises és com es designa l'aigua que prové de l'ús domèstic, com la rentada d'utensilis i de la roba, i com la que fem servir per banyar-nos, i que, malgrat no ser potable, es pot tornar a fer servir per a altres coses, com per exemple en l'inodor, per regar les plantes, etc.

Materiales:

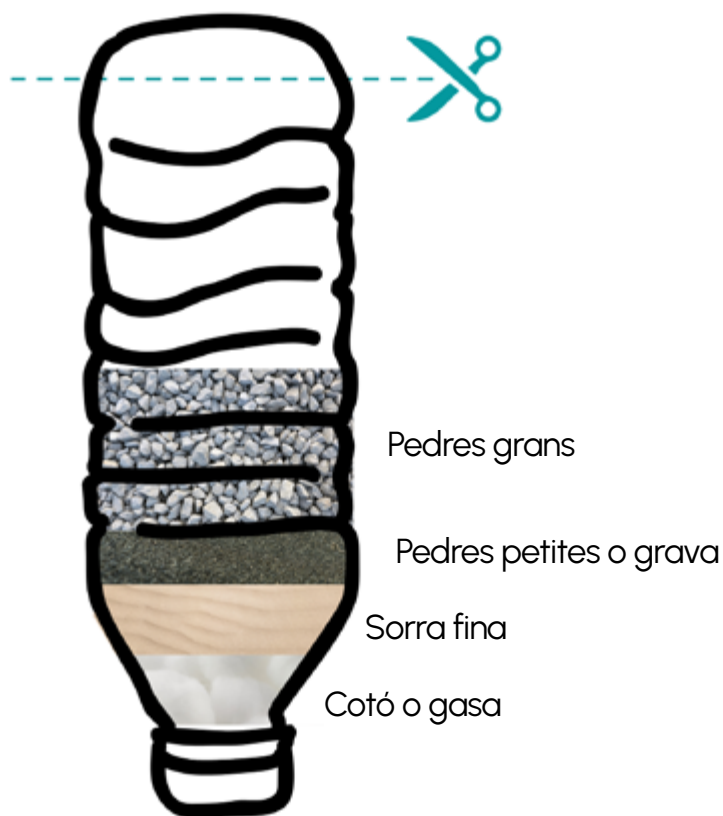
- 1 ampolla de plàstic
- 1 tisora
- Cotó o gasa
- Sorra fina
- Pedres petites o grava
- Pedres més grans

Desenvolupament:

1. En primer lloc, hem de tallar la base d'una ampolla i treure el tap.
2. Després hem d'omplir el coll de l'ampolla i la part inferior amb cotó, també podem fer servir gasa.
3. A sobre del cotó afegim una cap d'un dit de gruix aproximadament de sorra fina, en acabat una capa de pedres petites i una altra capa de pedres més grans.

Un cop fet, ho provem. Podem incorporar aigua bruta (feta servir) a poc a poc, i podrem veure com per la boca de l'ampolla l'aigua que surt és neta. Però, ATENCIÓ! Recordeu que l'aigua NO ÉS POTABLE, o sigui que no es pot beure, però sí que la podem fer servir per a regar les plantes o per a introduir-la en l'inodor.

ANNEX 1

DOCTORS/ES DE L'AIGUA

ANNEX 2

LA TORTUGA LEMON

PLATJA ESCOMBRARIA

